

Impacte i valoració de la reforma del Règim d'Autònoms

18 de maig del 2022

#CambraXAutònoms #EstudisCambra

Cambra de Comerç de Barcelona

Contingut de l'estudi

Impacte i valoració de la reforma del Règim d'Autònoms

- I. Justificació de la reforma
- II. Anàlisi d'impacte
- III. Valoració
- IV. Proposta alternativa
- V. Comparativa internacional
- VI. Conclusions: Per una reforma adaptada a la diversitat del col·lectiu

1. Justificació

Impacte i valoració de la proposta de reforma del Règim d'Autònoms

Prestacions

- 20%

Autònoms
respecte als
assalariats

Cotitzacions

- 40%

Autònoms
respecte als
assalariats

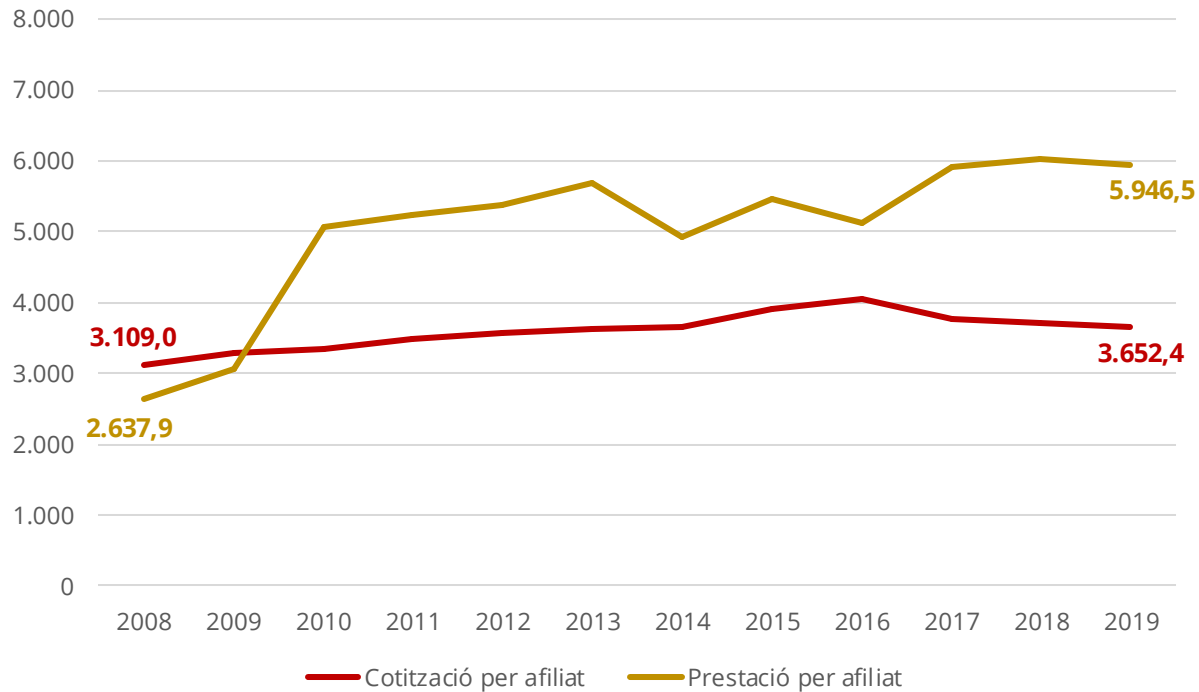
Dèficit per assalariat

- RETA X 2 dèficit per assalariat
- RGSS (**2.294,1 €** anuals per autònom
↔ **1.009,8 euros** per assalariat)

1. Justificació

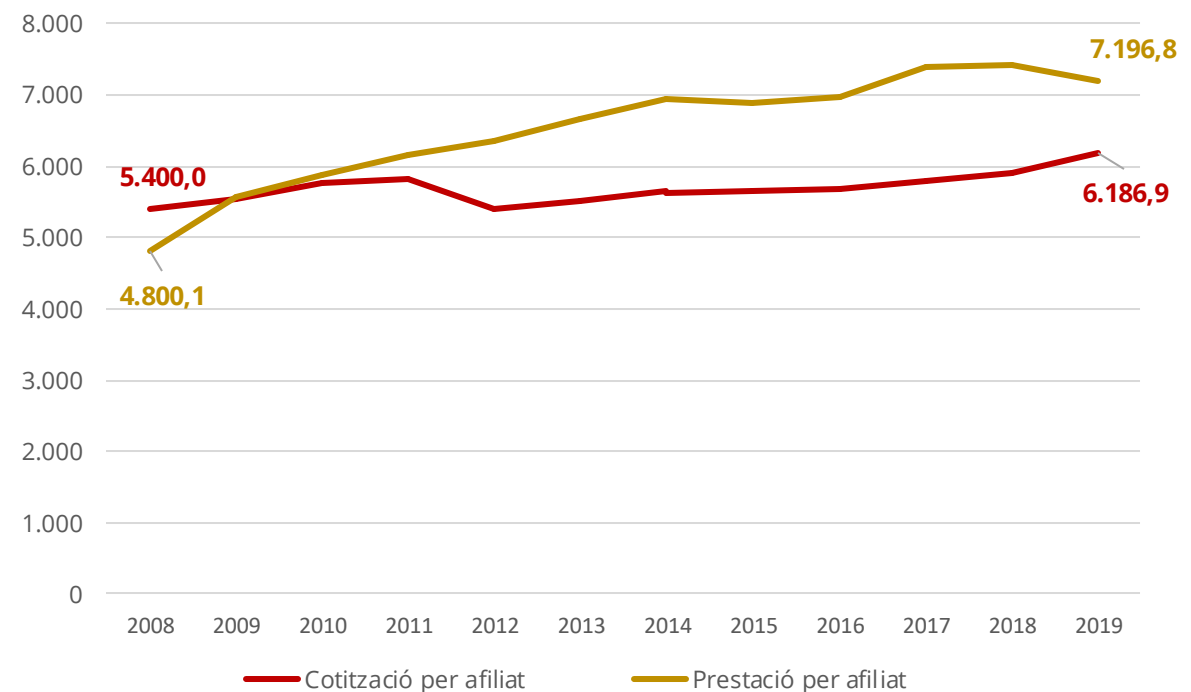
Impacte i valoració de la proposta de reforma del Règim d'Autònoms

Cotització i prestació mitjana per afiliat. **RETA**

Font: MITES (Ministerio de Trabajo y Economía Social, Cuentas del Sistema de Seguridad Social).

Cotització i prestació mitjana per afiliat. **RGSS**

Font: MITES (Ministerio de Trabajo y Economía Social, Cuentas del Sistema de Seguridad Social).

1. Justificació

Impacte i valoració de la proposta de reforma del Règim d'Autònoms

---

- Per **igualar dèficit** per afiliat RETA amb RGSS, **sense igualar prestacions**, caldria augmentar cotització mitjana autònoms un **35%** → de 304,40€ mensuals en l'actualitat (2019) fins a 411,4 €.
- Per **igualar dèficit i prestacions** caldria incrementar cotització mitjana per autònom **70%** → fins a 515,6 € mensuals.

2. Anàlisi d'impacte

Impacte i valoració de la proposta de reforma del Règim d'Autònoms

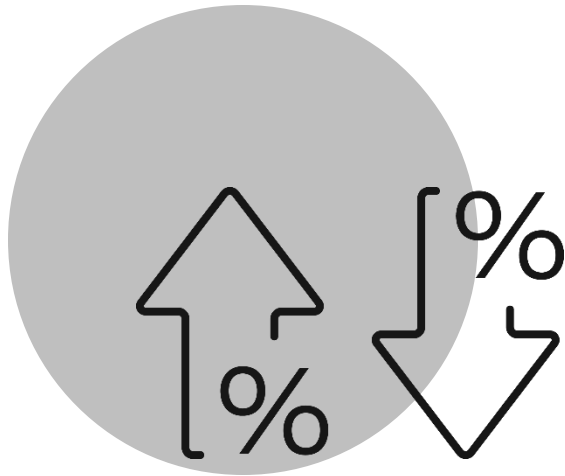

La proposta de reforma del Ministeri (28/02/22):

- **elimina llibertat de cotització** dels autònoms (actualment més del 85% cotitza per la mínima)...
- ...i estableix **obligatorietat de cotitzar segons rendiment econòmic**, amb tipus implícit del 30,6%.

2. Anàlisi d'impacte

Impacte i valoració de la proposta de reforma del Règim d'Autònoms

---

Els autònoms que ingressin quantitats similars o inferiors a 1.300€

mensuals **pagarien menys** i els que

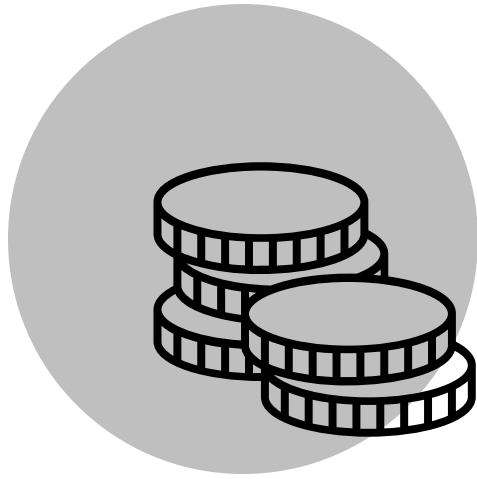
ingressin imports superiors

pagarien més en termes absoluts en

comparació amb la situació actual.

2. Anàlisi d'impacte

Impacte i valoració de la proposta de reforma del Règim d'Autònoms

---

En termes relatius, la Seguretat Social recaptaria **un 30% dels ingressos nets de tots els autònoms** (després de deduir compres, subministraments i amortitzacions de la facturació bruta).

2. Anàlisi d'impacte

Impacte i valoració de la proposta de reforma del Règim d'Autònoms

---

Dels **3,2 milions declarants** per activitats econòmiques a l'IRPF:

- **2,1 milions s'estalviarien uns 800 € anuals...**
- **...però més d'un milió pagarien uns 6.000 € anuals més.**

2. Anàlisi d'impacte

Impacte i valoració de la proposta de reforma del Règim d'Autònoms

---

Els **guanyadors** amb la reforma deixarien d'ingressar 1.600 MEUR...

- mentre que els **perdedors** augmentarien les aportacions en 6.200 MEUR...
- donant com a resultat un **major ingrés net** pel sistema d'uns 4.600 MEUR.

2. Anàlisi d'impacte

Impacte i valoració de la proposta de reforma del Règim d'Autònoms

---

- Suposant que les prestacions per autònom es mantinguessin constants en els valors actuals, el **dèficit total** registrat pel RETA el 2019 (uns 7.400 MEUR), es **reduiria** a uns 3.500 MEUR...
- ...mentre que el **dèficit per autònom**, situat en uns 2.294 € el 2019, passaria a ser de 1.117,9 € → tendint a **convergir** amb el dèficit per afiliat al RGSS (1.010 euros).

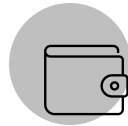
3. Valoracions

Impacte i valoració de la reforma del Règim d'Autònoms

Per valorar **la proposta es compara la pressió tributària total** (impostos directes més cotitzacions socials) suportada per una mateixa activitat de negoci sota diferents configuracions jurídiques.

Societat mercantil amb treballador **assalariat** cotitzant al RGSS.

Autònom no societari que factura en nom propi i cotitza per la mínima.

Autònom societari que constitueix mercantil amb la que factura als clients, a la que factura honoraris i que cotitza per la mínima.

Autònom no societari que factura en nom propi i que amb la reforma passa a cotitzar al RETA un 30,6% del rendiment net del negoci.

3. Valoracions

Impacte i valoració de la proposta de reforma del Règim d'Autònoms

- La **pressió tributària total** que recau sobre una **mercantil amb assalariat** subjecte al RGSS s'apropa al **35% del rendiment net** del negoci...
- ...significativament **superior al cas d'un autònom** amb exactament la mateixa activitat de negoci i llibertat per cotitzar per la base mínima → en aquest cas la pressió tributària total se situa en el **28% i 27%** per l'autònom no societari i el societari, respectivament.

3. Valoracions

Impacte i valoració de la proposta de reforma del Règim d'Autònoms

---

- Per altra banda, **si s'apliqués el tipus de cotització** sobre el rendiment net previst a la **proposta de reforma** (30,6%), la pressió tributària total que recauria sobre l'autònom (no societari) en l'exemple analitzat fregaria el **44%**...
- ...molt per sobre del cas d'una mercantil amb assalariat subjecte al RGSS (35%).

3. Valoracions

Impacte i valoració de la proposta de reforma del Règim d'Autònoms

	Mercantil amb assalariat	Autònom societari (base mínima)	Autònom no societari (base mínima)	Autònom no Societari (cotització 30,6%)
Rendiment net (€, abans d'impostos)	46.091€	46.091€	46.091€	46.091€
Benefici net (€, abans d'impostos)	12.682€	12.682€	-	-
Impost de societats (€)	3.171€	3.171€	-	-
Cotització (€)	9.182€ (assalariat)	4.371€	3.528€	14.104€
IRPF (€)	3.745€ (assalariat)	5.040€	9.397€	6.097€
Total tributs (€)	16.108€	12.58€	12.925€	20.201€
Total tributs (% rendiment activitat)	34,9%	27,3%	28,0%	43,8%

3. Valoracions

Impacte i valoració de la proposta de reforma del Règim d'Autònoms

D'acord amb aquests càlculs la **proposta de reforma** del RETA plantejada pel Ministeri no seria **ni equitativa ni eficient**:

- ✘ No seria **equitativa**, perquè penalitzaria als autònoms amb una **pressió tributària total** molt superior a la suportada per una mercantil amb assalariat subjecte al RGSS...
- ✘ ... i no seria **eficient**, en la mesura que aquest excés de pressió tributària **restaria incentius** a l'emprenedoria, de la qual depèn en gran part el dinamisme productiu i empresarial d'una societat.

4. Proposta d'alternativa

Impacte i valoració de la proposta de reforma del Règim d'Autònoms

Quin hauria de ser **el tipus de cotització sobre el rendiment net del negoci aplicable en una hipotètica reforma** dissenyada per igualar exactament la pressió tributària total suportada per una mateixa activitat de negoci sota els dos règims (RETA i RGSS)?

El tipus de cotització aplicable **al rendiment net generat per un autònom s'hauria de situar en el 18%** -molt per sota del 30% plantejat pel Ministeri, però per sobre del 7,7% actual quan es cotitza per la mínima.

4. Proposta d'alternativa

Impacte i valoració de la proposta de reforma del Règim d'Autònoms

---

Conclusió...

Per obtenir una **pressió tributària equivalent**, el tipus de cotització aplicat a un autònom sobre el rendiment net de l'activitat hauria de ser **significativament inferior** al tipus aplicat a un assalariat amb la mateixa funció i productivitat en el mateix tipus de negoci.

5. Comparativa internacional

Impacte i valoració de la proposta de reforma del Règim d'Autònoms

- A **Europa** el model de regulació més comú (França, Itàlia, Portugal, Regne Unit i altres) estableix que els autònoms contribueixin amb una **quota proporcional** al rendiment net del negoci...
- ...però els tipus de cotització aplicats en aquests països són **molt inferiors** al 30,6% de la proposta del Ministeri i també són significativament inferiors **als tipus aplicats als assalariats...**
- ...de fet, se situen **en l'entorn del 20-25%** (en front a tipus superiors al 35% pels assalariats en alguns casos), similars al tipus de cotització que permetria assolir una mateixa pressió tributària total per una mateixa activitat, amb independència de la configuració jurídica, en l'exemple analitzat en aquest estudi (18%).

5. Comparativa internacional

Impacte i valoració de la proposta de reforma del Règim d'Autònoms

- A **Dinamarca** la pressió tributària es canalitza per la via dels impostos generals, no de les cotitzacions socials i, per tant, no es comparable als altres països.
- Als **Països Baixos** i **Alemanya** tant els assalariats com els autònoms estan obligats a contractar una assegurança sanitària, però no s'obliga indiscriminadament als autònoms a cotitzar per contingències com la jubilació.
- En el cas específic d'Alemanya l'obligació de contribuir afecta només a **determinats col·lectius** d'autònoms: principalment, els professionals a través dels seus col·legis i els oficis artesanals mitjançant les associacions que els representen.

6. Conclusions

Impacte i valoració de la proposta de reforma del Règim d'Autònoms

---

- Incrementar els tipus de cotització aplicats sobre els rendiment econòmic dels autònoms tant com sigui necessari per equilibrar ingressos i despeses és una solució massa simplista a un **problema complex**.
- Cal un **canvi de perspectiva que comenci per reconèixer la heterogeneïtat** del col·lectiu que per conveniència estadística s'agrupa sota l'etiqueta d'autònoms.

6. Conclusions

Impacte i valoració de la proposta de reforma del Règim d'Autònoms

- Des del punt de vista de la naturalesa de l'activitat hi almenys **tres categories** diferenciades de persones autònomes:
  - a) Persones **empresàries**, propietàries d'uns actius (comercials, productius i/o financers) prou importants com per contribuir significativament al rendiment econòmic derivat del negoci, i que sovint contracten un o més assalariats.
  - b) Persones **professionals**, posseïdores d'un capital humà especialitzat amb el que ofereixen uns serveis generalment subjectes a regulació, i que sovint estan enquadrades en organitzacions professionals específiques.
  - c) Persones **treballadores** per compte propi, sense relació laboral formal amb l'empresa o empreses client/s.

6. Conclusions

Impacte i valoració de la proposta de reforma del Règim d'Autònoms

---

- Una opció seria excloure els **empresaris autònoms** de la cotització obligatòria a la Seguretat Social, tot permetent la **cotització voluntària** per obtenir un nivell de prestacions (jubilació, incapacitat laboral transitòria, cessament de l'activitat) proporcional a les cotitzacions realitzades en termes actuàrials.
- Alternativament, els empresaris autònoms podrien optar a **instruments de previsió privats** amb regulació pública, segons les seves preferències i circumstàncies.

6. Conclusions

Impacte i valoració de la proposta de reforma del Règim d'Autònoms

---

- Pel que fa als **professionals** enquadrats en col·legis i organitzacions que regulen l'accés i l'exercici de l'activitat, són aquestes **entitats representatives** les que millor poden constituir instruments de previsió social ajustats a les circumstàncies específiques d'aquest col·lectiu.

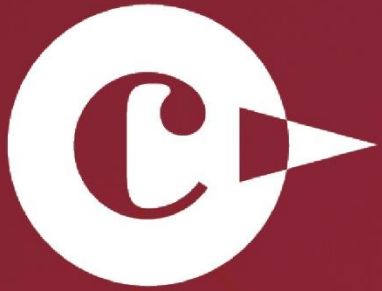

6. Conclusions

Impacte i valoració de la proposta de reforma del Règim d'Autònoms

---

- En el cas dels **treballadors autònoms**, cal tenir en compte que una part d'aquest col·lectiu genera un nivell d'ingressos massa baix com per suportar una càrrega tributària proporcional al cost de les prestacions socials que permeten garantir un nivell de vida mínimament digna (tot i que aquest es també el cas de molts assalariats amb sous baixos).
- Cal actuar de forma discriminada i evitar situacions que aboquin als col·lectius d'autònoms **més vulnerables** a l'economia submergida.

Cambra de Comerç de Barcelona

#CambraXAutònoms #EstudisCambra